פרק חמישי

הנחת אבן פינה

א. יסוד — התחלת הבנין

במ"ש אודות אופן הנחת אבן הפנה, הנה ציון הנחת היסוד — התחלת הבנין, יש לו יסוד בכמה מקומות בתורתנו תורת חיים, ולא עוד אלא שגם בהלל ובהודות להוי' כי טוב כי לעולם חסדו על ישראל. ובלשון הזהר (ח"ג ג, א): כד שארי למבני בעי לאדכרא בפומי דהא לפולחנא דקוב"ה הוא בני כו' ובדין סייעתא דשמיא שרי' עלי' וקוב"ה זמין עלי' קדושתא וקארי עלי' שלום.

(אג"ק חי"ט ע' ריא)

★ ★ ★

בריאת העולם התחילה מ"אבן שתי"", שהיתה מונחת בבית המקדש בקודש הקדשים, ואבן זו היתה ה"יסוד" לכל המשך הבריאה, שלכן היא נקראת "אבן שתי"", "שממנו הושתת העולם" (יומא נד, ב).

ומזה לומד כל אחד ואחד, בשעה שהוא בונה בית (כפשוטו, או כשהוא מבצע משימה כלשהי לבניית איזה ענין שיהי' בגשמיות (בעניני הגוף), או ברוחניות (בעניני הנשמה)), הרי ה"יסוד" של הבנין (או המשימה), צריך להיות קשור בקדושה — "בית המקדש", ולא סתם קדושה, אלא — "קודש הקדשים".

ואח"כ יש להמשיך ולבנות את הבנין כולו, על פי היסוד, וממילא כל הבנין יהי' קשור בקדושה.

('תורת מנחם — התוועדויות' תשמ"ח ח"ד ע' 287 — הנחה בלתי מוגה)

★ ★ ★

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
בנה ביתך : בוקיעט, אברהם שמואל (6){6} עמוד מס : 108 הודפס ע"י אוצר החכמה

בימינו יש אפשרות לבנות בנין גם ללא הקדמת היסוד (אבן פינה), כי אם, מלמעלה למטה. ולהעיר, שבכל הענינים שבעולם, יש גם לזה מקור בתורה — כראיתא בפרדס (שכ"ג פ"י — מע' יסוד) שהרוחניות יסודו למעלה (היפך הגשמיות שיסודו למטה). ומצינו דוגמא לבנין מלמעלה למטה בהלכות סוכה — "המשלשל דפנות מלמעלה למטה כו'" (סוכה טז, א במשנה).

(ע"פ ספר השיחות תשמ"ט ח"א ע' 10 הערה 81)

אוצר החכמה

ב. שבירת הקרקע

נוסף על ההוראה מ"אבן היסוד", יש הוראה ולימוד גם מעצם ענין "שבירת הקרקע" לפני בניית הבית:

בשעה שאדם בונה משהו, צריכה ההתחלה להיות ב"שבירת הקרקע", שבירת הגאווה והישות, ענין הביטול, "ונפשי כעפר לכל תהי'", ביודעו שאין הבני' ע"י "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (עקב ח, יז), כי אם כוחו של הקב"ה, אלא שהקב"ה העניק לו כוחות (ועד שהם נהיו לגמרי ברשותו), שהוא יוכל לבנות.

וכאשר הוא יתנהג באופן כזה (שה"יסוד" יהי' קדושה, ובידיעה שהבני' היא בכחו של הקב"ה), הוא יזכה לברכות ה', ועד שהקב"ה מבטיח שהוא יהי' עמו "שותף" בביצוע ההחלטות, וממילא כל הבני' תהי' בזריזות ובהצלחה רבה בגשמיות ועל אחת כמה וכמה ברוחניות.

והבית יהי' — "ועשו לי מקדש **ושכנתי בתוכם**" (תרומה כה, ח), שכל מה שבבית יהי' קדוש, כי הקב"ה ישכון בתוכו בקביעות, ומתוך שמחה וטוב לבב.

('תורת מנחם — התוועדויות' תשמ"ז ח"ד ע' 287 — הנחה בלתי מוגה)

ג. באבן שבידי שמים

על פי הכתוב (ישעי' כח, טז): כה אמר ה' אלקים הנני יסד בציון אבן אבן בוחן פנת יקרת מוסד מוסד — נכון שאבן הפנה תהי' בדוקא אבן אשר

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

בידי שמים (אף שאחרי זה אפשר להוסיף עלי' גם מלט וכו' ענינים שבידי אדם). והרי מתאים זה גם להענין ברוחניות — שהתחלת ויסוד כל בנין ודבר הוא נתינת כח מלמעלה ואתערותא דלעילא.

(אג"ק חי"ט ע' ריב)

ד. הנחת אבן הפינה ע"י תינוקות של בית רבן

פעולת ההנחה [של אבן הפנה] — ע"פ מרז"ל, שאין העולם מתקיים אלא בהבל פיהם של תינוקות של בית רבן הבל שאין בו חטא — מהנכון שתעשה ע"י תינוקות של בית רבן (ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"א ס"ג).

(שם)

ה. המנעות מכתיבת מגילה והנחתה יחד עם אבן הפינה

להעיר, אשר הגיעתני שמועה שישנם כאלה שבעת הנחת אבן פנה, כותבים הענין במגילה ויש מהדרין שיהי' כתוב בכתב אשורי וכו', ומניחים המגילה על או מתחת לאבן הפנה — והנה נוסף על תשובת הרמב"ם הידועה בהנוגע לקדושת כתב אשורי וכו', הרי, איך שלא תהי' הכתיבה — יש להמנע ביותר ובפרט בדורנו זה מלהנהיג מנהגים חדשים — עד שימצא להם יסוד מוסד בתורתנו תורת חיים. ובסגנון חז"ל: כל המוסיף בזה — גורע בחביבות וחשיבות מנהגי ישראל המקובלים, אשר תורה הם.

(שם)

ו. השמעת דברי תורה

על פי מאמר רז"ל (רמב"ם הל' דעות פ"א. זח"ב קסא, א): והלכת בדרכיו מה הוא כו' וקוב"ה הרי אסתכל באורייתא וברא עלמא, שהתחלתו באבן שתי' שממנו הושתת וכו' (זח"א רלא, א) — מובן וגם פשוט אשר קודם להנחת האבן ישמיעו דברי תורה, וע"פ האמור — דברי תורה המדברים בעניני בית ושכון, אשר חלק חשוב מהם בדרושי חב"ד על הכתוב מזמור שיר חנוכת הבית.

(שם)

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
בנה ביתך : בוקיעט, אברהם שמואל (6){6} עמוד מס : 110 הודפס ע"י אוצר החכמה

ז. התוועדות

...לפלא שמקצרים כ"כ בתיאור החגיגה והתועדות שלאחרי זה [=הנחת אבן הפנה דישיבת תו"ת] ואפשר ימלאו בהזדמנות הבאה.

(אג"ק חי"ז ע' קיג)

ח. תכיפת עבודת הבנין להנחת אבן הפינה

במענה למכתביהם המהירים .. נכון הענין וכמשמע גם [מ]מכתבם, דהנחת אבן הפינה הרי זה בגדר חרישה ולכל היותר זריעה, ובעיקר העבודה באה עכשיו, כי הרי סוף סוף העיקר הוא השגת אמצעים בפועל להבנין, וכנראה במוחש כל שימעט ההפסק בין העבודה להחגיגה הרי זה משובח.

(שם)

אוצר החכמה

❑ ● ❑

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
בנה ביתך : בוקיעט, אברהם שמואל (6){6} עמוד מס : 111 הודפס ע"י אוצר החכמה